

Plan och detaljbudget 2024

Innehåll

Inledning.....	3
Utmaningar och fokusområden.....	4
Utmaning: Fysisk planering.....	4
Utmaning: Utbildning och kompetensförsörjning	4
Utmaning: Näringslivsutveckling	7
Utmaning: Digital transformation.....	7
Utmaning: Social sammanhållning och trygghet.....	8
Utmaning: Klimat och miljö	10
Övrig uppföljning	11
Dotterbolag	11
Organisationer som GR transfererar medel till.....	11
Politisk organisation.....	12
Påverkan regionalt, nationellt och internationellt	12
Övrigt	12
Detaljbudget 2024	13
God ekonomisk hushållning	14
Detaljbudget	15

Inledning

Den här planen beskriver vilka delar av Göteborgsregionens (GR) verksamhet som särskilt ska följas upp under 2024. Utgångspunkten är de utmaningar som har definierats i Strategisk inriktning 2020–2023, förlängd till 2024.

Under 2024 ska tolv fokusområden särskilt följas upp och analyseras. Fokusområdena är kopplade till de sex utmaningarna i den strategiska inriktningen. I vissa fall är ett fokusområde relevant för att möta flera av utmaningarna.

Uppföljningen av fokusområdena ska underlätta för beslutsfattare att få insyn i GR:s verksamhet men också bidra till reflektion. Genom att analysera aktiviteterets kvalitet och resultat skapar vi ett underlag för lärande som leder till utveckling.

Under år 2024 kommer GR dessutom att driva processer och genomföra aktiviteter som utgår från uppdraget såsom det är beskrivet i förbundsordningen. Det handlar till exempel om att skapa mötesarenor, erbjuda kompetensutveckling och driva utvecklingsprojekt tillsammans med kommunerna. Det handlar också om myndighetsutövande i form av den regionala gymnasieantagningen. Många av dessa aktiviteter är en del av den löpande verksamheten och kommer inte att redogöras för här.

I uppföljningen beaktar GR den gemensamma regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland – RUS 2030. Strategin beskriver övergripande mål för vad aktörer tillsammans ska uppnå till 2030. Det finns flera kopplingar mellan GR:s verksamhet och RUS. Det gäller långsiktiga prioriteringar som att bygga kompetens och öka inkluderingen samt kraftsamlingar som fullföljda studier, digitalisering och cirkulära affärsmodeller. Utmaningen att möta klimatförändringarna står högt upp på agendan också här. Inom ramen för Västra Götalandsregionens (VGR) arbete med Klimat 2030 har samtliga kommuner inom GR antagit olika klimatlöften. GR samordnar och växlar upp arbetet med hjälp av särskild finansiering från VGR. Dessutom fortsätter arbetet med det relativt nya kulturuppdraget som GR fått ansvar för sedan hösten 2022.

GR verkar för en hållbar tillväxt och det finns också flera kopplingar i vår verksamhet till de 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Uppföljningen och analysen sammanställs i delårsrapporten per augusti och i årsredovisningen för året. I delårsrapporten per april tas endast eventuella avvikelser upp. Utöver detta följs den ekonomiska utvecklingen månadsvis och rapporteras till förbundsledningen samt GR:s förbundsledningsgrupp.

Under 2024 kommer det att genomföras ett nytt rådslag i medlemskommunerna och ambitionen är att det ska finnas nya regionala överenskommelser i slutet av 2024.

Under år 2024 kommer GR att särskilt fördjupa uppföljningen kring ett av fokusområdena: Digital transformation. Läs mer under detta fokusområde.

Utmaningar och fokusområden

Under 2024 ska tolv fokusområden särskilt följas upp och analyseras. Fokusområdena är kopplade till de sex utmaningarna i Strategisk inriktning 2020–2023, förlängd över 2024.

Utmaning: Fysisk planering

FOKUSOMRÅDE: ENERGIFÖRSÖRJNING

Näringslivsutvecklingen, den gröna omställningen, den regionala attraktionskraften och utmaningarna inom klimatomställningen kräver ett kraftigt tillskott av energiproduktion samt energidistribution till regionens alla delar. Under året ska GR verka för att ta fram regionala planeringsunderlag som stödjer den kommunala planeringen och som kan fungera som grund för politiska överenskommelser inom energiområdet.

FOKUSOMRÅDE: BOSTADSFÖRSÖRJNING

Tillgång på attraktiva och tillgängliga bostäder är en viktig del i den regionala tillväxten. Bostadsförsörjning är ett kommunalt ansvar men har klara fördelar att betrakta ur ett regionalt perspektiv. För att komma vidare i frågor som rör ett regionalt perspektiv på bostadsförsörjning kommer GR att fokusera på att ta fram en sammanställning av de kommunala bostadsförsörjningsprogrammen och en analys över hur volymerna i bostadsförsörjningsprogrammen korrelerar med den förväntade befolknings- och näringslivstillväxten.

Utmaning: Utbildning och kompetensförsörjning

FOKUSOMRÅDE: KOMPETENSFÖRSÖRJNING INOM OFFENTLIG SEKTOR OCH NÄRINGS LIV

Offentlig sektor

En ökad andel äldre i kombinationen med en minskad andel i arbetsför ålder innebär att välfärdens kompetensförsörjning är en av de mest angelägna utmaningarna att adressera. För att klara detta behöver kommunerna fortsätta att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. Enligt SKR:s prognoser kommer 80 procent av de tillkommande i arbetsför ålder behöva arbeta inom välfärden, med samma ökning av personaltätheten som idag. Behoven ökar mest inom äldreomsorgen. Utifrån detta görs bedömningen att det är särskilt angeläget för kommunerna att få stöd i strategisk kompetensförsörjning inom skola, vård och omsorg.

Under år 2024 kommer GR:s arbete med strategiska insatser i samverkan med kommunerna och olika relevanta aktörer att fortgå så att GR även nästa år lägger ett stort fokus på att bidra till att stärka regionens förutsättningar på området.

Regionens invånare har tillgång till ett brett utbildningsutbud inom gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som kan ge den kompetens som behövs i ett framtida arbetsliv. I Göteborgsregionen sker ett framgångsrikt arbete i att koordinera kommunernas samarbete kring olika former av utbildning. Detta görs genom olika nätverk, kompetensråd och branschråd. Som en plattform finns välfungerande samverkansavtal mellan kommunerna och ett brett samarbete med andra myndigheter och organisationer. Under år 2024 fokuseras på att skapa en tydlig och samlad modell för hur kompetensförsörjningsarbetet sker i Göteborgsregionen kopplat till aktuella utbildningsformer. Specifika insatser under året är:

- Fortsatt vidareutveckling av Gymnasiedagarna & Future skills som en mötesplats för att bidra till att framtidsrusta våra elever och stödja både skola och arbetsliv genom att bygga kvalitetssäker information och engagemang kring gymnasievalet.
- Fortsatt utveckling av insatser som rör förskolans och skolans kompetensförsörjning genom branschråden för förskola och grundskola.
- Fortsatt utveckling av insatser som rör äldreomsorgens kompetensförsörjning genom branschrådet för äldreomsorg, bland annat genom stöd i införande av gemensam karriärvägsmodell för baspersonal. Europeiska socialfonden (ESF) har beviljat medel för projekt FAVO (sep 2023-sep 2025) där sju kommuner kommer att bedriva ett utvecklingsarbete kopplat till karriärvägsmodellen med processstöd från GR.
- GR-kommunerna önskar också starta ett branschråd för funktionsstöd, med syfte att kraftsamla kring strategisk kompetensförsörjning. Fokus på att undersöka möjligheter till finansiering av ett sådant arbete.
- Aktiviteter för att rekrytera, utveckla och behålla personal inom den kommunala hälso- och sjukvården. Det handlar bland annat om digital plattform för kompetensutveckling av befintlig personal och gemensam karriärvägsmodell för legitimerad personal.
- Fortsatt samordning av den nationella satsningen Äldreomsorgslyftet.
- Fortsatt samordning av det regionala genomförandet av Yrkesresan barn och unga myndighetsutövning samt Yrkesresa funktionshinder utförare. Förbereda införandet av kommande resor inom missbruk myndighet, äldreomsorg utförare samt funktionshinder myndighet.
- Fortsatt utveckling av nya koncept och samarbeten för prao och andra former av praktik, bland annat genom lansering av en vidareutvecklad version av praktikplatsen.se, för att ytterligare bidra till kommunernas stärkta förutsättningar att vidareutveckla sitt arbete med elevernas praktik. Förstärka arbetet med att bidra till elevers välgrundade studie- och yrkesval bland annat genom att utveckla den vida studie- och yrkesvägledningen där all personal i skolan medverkar till att öka elevernas valkompetens och därigenom deras motivation och framtidstro.
- Fortsatt fokus på det strategiska arbetet med dimensionering och planering av gymnasiala utbildningar i enlighet med ny lagstiftning inom området och i samverkan med medlemskommunerna genom att bland annat förstärka arbetet med elevers välgrundade studie- och yrkesval och förstärkta dialoger med de fristående gymnasieskolorna.

Näringsliv

Fokus kommer fortsatt även vara på systempåverkande insatser i syfte att verka för en utveckling av utbildningssystemet mot att ge förstärkta möjligheter till livslångt lärande för regionens invånare. Inom kompetensråden utvecklas övergripande och branschspecifika strategier för att stärka kompetensförsörjningen för näringslivet i kommunerna och de utgör även plattform för olika utvecklingsprojekt inom kompetensförsörjning. Råden ligger fortsatt som grund för satsningar kopplat till genomförandeplanen för batterisatsningen. Specifika insatser under året är:

- Fortsatt erbjuda en bred ingång till yrkesutbildningarna i syfte att kunna förbereda och rusta individen att göra ett mer träffsäkert val av inriktning oavsett utbildningsform och därigenom minska antalet avbrott.
- Fortsatt vidareutveckling av branschspecifika och övergripande kompetensråd kopplat till utbudsplanering inom gymnasiet och yrkesvuxutbildning samt att öka attraktionskraften inom samtliga åtta branschspecifika kompetensråd.
- GR ansvarar fortsatt för drift och processledning av regionens kompetensråd för näringslivet kopplat till kommunernas kompetensförsörjningsuppdrag i syfte att åstadkomma ännu närmare samarbete mellan utbildningsanordnare och branscher.

FOKUSOMRÅDE: FULLFÖLJDA STUDIER FÖR ALLA ELEVER

Att arbeta främjande och förebyggande är avgörande för att alla elever i alla skolformer ska ges möjlighet att erhålla en gymnasieexamen eller etablera sig på arbetsmarknaden. En erhållen gymnasieexamen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att minska utanförskap i samhället. Sedan 2011 har GR i samverkan med kommunerna byggt kunskap och praktisk erfarenhet kring att bedriva skolutvecklingsprocesser för att fler elever ska fullfölja sina studier och har idag nationellt ledande kunskap på området. Även under år 2024 föreslås att särskilt följa upp fortsatta insatser i syfte att ge stöd till skolhuvudmännen i deras arbete med fullföljda studier för alla elever. Specifika insatser under året är:

- Fortsatt utveckling av den delregionala kunskapsnoden kring fullföljda studier.
- Initiera och genomföra insatser med fokus på fullföljda studier inom grundskolans årskurs 7-9.
- Fortsatt initiera, samordna och driva utvecklingsprojekt inom fullföljda studier i samverkan med medlemskommunerna.
- Vidareutveckla och tillgängliggöra kunskapsbanken fullfoljdastudier.se i syfte att bidra till kompetenshöjning hos medlemskommunernas personal samt stärkt likvärdighet genom kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.
- Utredda möjligheterna att utforma ett regionalt system för att tidigt uppmärksamma elever inom gymnasieskolan vilka är i risk att göra studieavbrott.

FOKUSOMRÅDE: FÖRSKOLANS OCH SKOLANS KVALITETSUTVECKLING

Skollagen reglerar att huvudmän liksom förskole- och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Enligt Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och ut hålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Utifrån lokala behov och förutsättningar kan verk-

samheterna hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet, med utgångspunkten att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Specifika insatser under året är:

- Förstärka samarbetet med Göteborgs universitet genom att bland annat införa en ny samverkansmodell samt förstärka kommunernas inflytande avseende skola på vetenskaplig grund, lärarutbildningens kvalitet och kompetensförsörjning.
- Bevaka pågående och kommande reformer inom utbildningsområdet och bidra till kommunernas arbete kopplat till dessa.
- Bevaka och följa de internationella studierna av elevers kunskaper inom områden såsom läsförmåga, matematik och naturvetenskap samt demokrati och samhällsfrågor och digital kompetens; PIRLS, PISA, TIMSS, ICCS och ICILS och utifrån dessa genomföra insatser i syfte att bidra till kommunernas kvalitetsarbete.

Utmaning: Näringslivsutveckling

FOKUSOMRÅDE: MARK FÖR NÄRINGSLIV

Under 2021 togs en regional bild över näringslivsmark fram. Den mark som kommunerna har avsatt för näringslivsutveckling räcker inte för de förväntade regionala behoven. Insatserna under föregående verksamhetsår ledde inte fram till önskat resultat varför fokusområdet kvarstår även under året 2024. Specifika insatser under året:

- Tillsammans med styrgruppen för miljö- och samhällsbyggnad och nätverket för samhällsbyggnadschefer finna lämpliga lokaliseringar av strategisk regional verksamhetsmark.

Under 2024 är även kompetensförsörjning i fokus för GR:s arbete med näringslivsutveckling. Se fokusområdet Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv.

Utmaning: Digital transformation

FOKUSOMRÅDE: FÖRSKOLANS OCH SKOLANS DIGITALISERING

Det blir mer och mer tydligt att digitaliseringen skär genom alla skikt i samhället, och den digitala transformationen innebär att vi med digital utveckling skapar möjligheter att arbeta och verka på sätt som tidigare inte varit möjliga. Det blir därför av vikt att se digitaliseringen ur detta tvärgående perspektiv, det vill säga det är inget unikt som sker inom olika områden, utan att det skapar helt nya förutsättningar oavsett område vi verkar i. Exempelvis hur vi förhåller oss till och hanterar data skapar nya förutsättningar för prognostiseringar, beslutsfattande och förståelse, vilket i sin tur skapar nya förutsättningar för hur verksamhet kan bedrivas. Detta är bara ett exempel på något som skär genom all verksamhet.

Som ett led i den digitala transformationen pågår ett utvecklingsarbete kring olika systemstöd som syftar till att underlätta kommunernas arbete. Med moderna systemstöd skapas reella förutsättningar för att arbeta med den digitala transformationen, dvs. hur lärande och kunskapsutveckling kan utvecklas och förändras, och därmed skapa helt nya förutsättningar för undervisning, lärande och kunskapsutveckling. Under år 2024 föreslås att särskilt följa upp arbetet med att bidra till kommunernas insatser kopplat till förskolans och skolans digitalisering och elevernas kunskapsutveckling. Under 2024 kommer detta fokusområde att utgöra fördjupningsområde för uppföljningen. Specifika insatser under året är:

- Fortsatt utvecklingsarbete och förvaltning kring olika systemstöd som syftar till att underlätta kommunernas arbete.
- Fortsatt utveckling av befintliga samarbeten med olika aktörer på förskolans/skolans område kopplat till digital kompetens och digitala lärresurser.

Utmaning: Social sammanhållning och trygghet

FOKUSOMRÅDE: OMSTÄLLNINGEN TILL GOD OCH NÄRA VÅRD

Utvecklingen av en nära vård pågår på lokal, regional och nationell nivå. Nära vård är inte en ny organisationsform utan handlar om förändrade arbetssätt där olika aktörer samverkar mer för individens bästa. Primärvården ska vara navet i all hälso- och sjukvård och där ingår den kommunala primärvården. Med en mer nära vård blir det möjligt för fler patienter med komplexa vårdbehov att få vård i det egna hemmet istället för på sjukhus. Redan idag utför kommunerna en stor del av hälso- och sjukvården, och omställningen till nära vård innebär att alltmer hälso- och sjukvård kommer att ges i hemmet och inom den kommunala vården och omsorgen:

- Genomföra kompetensutvecklingsinsatser samt bedriva omvärldsbevakning och påverkansarbete genom de strategiska chefsnätverken.
- Bedriva forsknings- och utvecklingsarbete med fokus på hur kommunerna påverkas av omställningen.
- Stödja kommunerna i att stärka det kommunala perspektivet i omställningen.
- Utgöra en samverkansarena där kommunerna får möjlighet att samla sig och agera gemensamt, både på politisk och tjänstemannanivå. Särskilt angeläget är den fortsatta processen kring ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal i länet.

FOKUSOMRÅDE: UTVECKLA DET FÖREBYGGANDE OCH TRYGGHETSSKAPANDE ARBETET

I slutbetänkandet kring en ny socialtjänstlag *Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag SOU 2020:47* lyfts bland annat behovet fram kring att utveckla det förebyggande arbetet. Genom förebyggande, lätt tillgängliga och tidiga insatser kan mer ingripande insatser skjutas upp eller i bästa fall förhindras.

För att kunna motverka och förebygga sociala problem är strukturinriktade åtgärder och fysisk planering viktiga verktyg. Det sociala perspektivet behöver stärkas i samhällsplanering. Även inom

omställningen till en nära vård lyfts att vården och omsorgen ska vara mer tillgänglig, proaktiv och förebyggande vilket innebär att resurserna kan användas bättre och räcka till fler. Kommunerna efterfrågar mer stöd i hur detta perspektivskifte ska gå till i praktiken, särskilt i förberedelserna inför en ny socialtjänstlag som syftar till att det förebyggande perspektivet ska genomsyra verksamheten på individ-, grupp- och samhällsnivå. Särskilda insatser under året:

- Ge stöd i det förebyggande arbetet, till exempel genom forskning och utveckling.
- Ge stöd i systematisk uppföljning.
- Ge stöd i att stärka det sociala perspektivet i samhällsplanering och samverka mellan socialtjänst och samhällsbyggnad.

Utvecklingen ställer högre krav på kommunernas insatser för att förebygga och motverka brott. Ett intensivt och gemensamt arbete behövs för att skapa ett tryggt samhälle, och i ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete behöver kommunens samtliga verksamheter samverka och på olika sätt bidra.

Förekomsten av hot, hat och otillåten påverkan mot anställda och förtroendevalda i kommunerna har ökat, inte minst inom socialtjänsten. Rättssäkerheten och grundläggande demokratiska värden hotas och tilliten till socialtjänsten riskerar att minska. Det blir också svårare att rekrytera och behålla personal.

GR erbjuder en arena för att samlas kring den här frågan. Särskilda insatser under året:

- Ge stöd i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, till exempel genom forskning och utveckling.
- Fortsatt utveckling av gemensamt utförarregister för köpt vård och boende inom individ- och familjeomsorg och funktionshinder. Genom gemensam kontroll och uppföljning av leverantörer minskar risken för oseriösa aktörer på marknaden.
- Aktivt arbeta tillsammans i det nystartade centret för hedersrelaterat våld, till exempel genom utveckling av ett webbaserat kunskapsstöd.
- Genomföra kompetensutvecklingsinsatser samt bedriva omvärldsbevakning och påverkansarbete genom de strategiska chefsnätverken.

FOKUSOMRÅDE: MOTVERKA LÅNGTIDSARBETSLÖSHET

Trots ett osäkert konjunkturläge var arbetsmarknaden relativt stark under 2023. Många branscher upplever fortsatt brist på kompetens och svårigheter att rekrytera. Arbetsförmedlingens bedömning är dock att arbetslösheten kommer vända uppåt, med en viss eftersläpning förväntas då även långtidsarbetslösheten öka.

Att undvika långtidsarbetslöshet är viktigt för såväl samhälle som individ. Sedan tidigare vet vi att vissa grupper har särskild risk för långtidsarbetslöshet, det gäller personer som saknar gymnasial utbildning, är födda utanför Europa, är 55 år eller äldre eller har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. En person kan tillhöra en eller flera av dessa grupper.

Under året kommer GR bland annat prioritera att:

- Stödja kommunerna i utvecklingen av insatser som leder till att fler kommer i arbete, bland annat jobbspår, validering, utbildning och omställning.
- Stimulera förebyggande och hälsofrämjande insatser, exempelvis för att unga ska fullfölja sina studier och därmed få en starkare ställning på arbetsmarknaden.
- Som samverkansarena stödja samverka mellan aktörer som arbetar med målgruppen. Det gäller såväl samverka inom och mellan kommuner som med andra aktörer med uppdrag att stödja personer att komma i arbete.

För att skapa effektiva insatser behövs en helhetssyn och individsamverka. Vi ser behov av att fortsätta de pågående processerna samt vidareutveckla arbetet.

FOKUSOMRÅDE: SAMVERKAN MED ARBETSFÖRMEDLINGEN

Arbetsmarknadspolitiken är i grunden ett statligt ansvarsområde. Även kommunerna i GR bedriver dock verksamhet inom arbetsmarknadspolitiken fält. Kommunernas ansvar för angränsande frågor såsom utbildning, försörjningsstöd och näringsliv bidrar till kommunernas motiv att verka inom området. Dessutom har kommunerna den breda kompetens och erfarenhet som ofta behövs, framför allt för att stödja personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Under de senaste åren har arbetsmarknadspolitiken präglats av reformering. Nu anses reformeringen i stora delar verkställd men snabba förändringar sker fortfarande inom området. Det finns därmed ett fortsatt behov av att stödja kommunerna i samarbetet med Arbetsförmedlingen och i pågående förändringar. Samverkan mellan olika aktörer är avgörande för att skapa kostnadseffektivitet men också för att individen ska få så bra insatser som möjligt och inte riskera att hamna mellan stolarna.

Under året kommer GR bland annat prioritera att:

- Fortsätta utvecklingen av och stärka den regionala samverkansstrukturen mellan kommunerna och Arbetsförmedlingen.
- Följa arbetet med de lokala överenskommelser som tecknats mellan kommuner och Arbetsförmedlingen.
- Bedriva påverkansarbete utifrån GR-kommunernas intressen och förutsättningar i arbetsmarknadspolitiken.

Utmaning: Klimat och miljö

FOKUSOMRÅDE: ÖKA TAKTEN I KLIMATOMSTÄLLNINGEN OCH KLIMATANPASSNINGEN

Klimatfrågan är brådskande och regionen står inför stora utmaningar i arbetet för att radikalt minska utsläppen av växthusgaser. Under året kommer GR att arbeta aktivt på flera sätt. Med stöd av bland annat finansiering från Västra Götalandsregionen (VGR) kommer fokus att ligga på följande specifika insatser:

- Driva på processer för minskade utsläpp av växthusgaser genom att ta fram och aktivt sprida kunskapsunderlag.
- Ge stöd och kunskap kring hållbarhetsaspekter i upphandling och cirkulär ekonomi.
- Fortsätta arbetet med att samordna kommunernas insatser kopplat till kraftsamlingen Klimat 2030 samt växla upp relevanta delar till en regional nivå.
- Arbeta aktivt för att stärka kopplingen mellan klimatet, den fysiska planeringen och transportinfrastrukturen.

Ett klimat i förändring gör att vi även behöver arbeta med åtgärder för att anpassa samhället till de klimatförändringar vi redan ser och dem vi inte kan förhindra i framtiden. Specifika insatser under året:

- Arbeta för samverkan över sektors- och verksamhetsgränser för att hitta metoder och modeller som stärker kommunernas arbete med klimat och klimatanpassning.

Övrig uppföljning

Utöver de tolv fokusområdena kommer Göteborgsregionen (GR) att särskilt följa ytterligare några verksamheter under 2024.

Dotterbolag

Förbundsstyrelsen ska löpande ha uppsikt över GR:s verksamhet. Utöver detta har styrelsen även en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över koncernens bolag. Detta innebär att förbundsstyrelsen årligen ska pröva om bolagens verksamhet har varit förenlig med ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Internationella skolan i Göteborgsregionen (ISGR)

ISGR är ett aktiebolag som ägs helt av GR. Skolan startade 1997 i samverkan mellan de 13 medlemskommunerna, regionens näringsliv och universitet. Lokalfrågan har under många år varit ett utvecklingsområde. Ur ett ägarperspektiv är den fortfarande central att följa under 2024. Under året följs processen inför bygget av nya lokaler på Guldheden. Under 2024 kommer också en översyn av ägardokument m.m. genomföras för ISGR. Resultatet av detta arbete kommer att presenteras för förbundsstyrelsen under våren. Detta utifrån ett uppdrag som styrelsen gav hösten 2023.

Gryning Vård

Gryning Vård är ett aktiebolag som bildades 2001 och ägs av de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland. Göteborgsregionen (GR) äger 54 procent och bolaget är idag landets största inom HVB (hem för vård och boende). Gryning Vård har tidigare genomgått en omställningsfas för att anpassa verksamheten och kunna möta kommunernas behov. En översyn av styrdokumenterna för bolaget har gjorts under 2022–2023, och GR följer vidare bolagets utveckling.

Organisationer som GR transfererar medel till

GR transfererar medel till flera organisationer. Under 2024 kommer några av dem att följas särskilt.

Urban Futures

GR är sedan tio år en av flera aktörer bakom Urban Futures, ett internationellt centrum som sammanför forskare och praktiker i praktisk forskning inom hållbar stadsutveckling. Under 2024 kommer ett av områdena som beforskas att vara hur man uppnår en effektiv organisering och styrning för klimatomställning och klimatanpassning.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom)

Västkom är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. Uppdraget är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå. Under 2024 kommer GR att fortsätta följa VästKoms arbete med Färdplan Nära vård och Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM). Under 2024 förväntas VästKom förändra sin organisation och GR följer denna utveckling.

Business Region Göteborg och Göteborg & Co

Samverkansavtalen med Business Region Göteborg (BRG) respektive Göteborg & Co anger hur GR ska interagera med bolagen och inom vilka områden som samverkan är aktuell. Områdena följs upp kontinuerligt under året genom den mötesstruktur som är lagd på politisk nivå (presidietmöten) och tjänstepersonsnivå. Särskilt viktigt att följa upp under 2024 är det fortsatta arbetet med kompetensförsörjning.

Politisk organisation

Från 1 januari 2023 har GR en ny politisk organisation. Under 2024 kommer implementeringen och den nya organisationen att följas upp.

Påverkan regionalt, nationellt och internationellt

Enligt GR:s förbundsordning ska verksamheten bidra till att stärka Göteborgsregionen regionalt, nationellt och internationellt. Under 2024 görs detta inom flera områden.

Regionalt

I Västra Götalandsregionen lyfter GR in storstadsregionens perspektiv i frågor som rör fysisk planering, kollektivtrafik, klimat, hälso- och sjukvård, utbildning samt integration. VGR är en viktig samarbetspartner som GR driver många utvecklingsarbeten tillsammans med. Under 2024 följer GR särskilt arbetet kring vårdsamverkan. GR:s samverkan med VGR inom ramen för den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en viktig arena för utvecklingsarbetet. Dessutom bidrar GR in i den regionala och nationella infrastrukturplaneringen.

Nationellt

GR är en självklar part i nationella sammanhang och samarbetar med aktörer som SKR, Socialstyrelsen, Skolverket och utbildningsdepartementet. Under 2024 fokuseras arbetet bland annat på att lyfta kommunernas roll som huvudman för hälso- och sjukvård. Kommunerna har samma behov av nationella medel och stöd som regionerna, eftersom de idag utför cirka 25–30 procent av landets hälso- och sjukvård. Detsamma gäller kommunernas roll och styrka som aktör i arbetsmarknadspolitiken med särskilt fokus på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Även detta påverkansarbete fortsätter under 2024. Under 2024 kommer fortsatta insatser att göras, läs mer under fokusområden.ning.

Internationellt

Många projekt och insatser finansieras med EU-medel. Under 2024 fortskrider GR:s kompetenssatsning för att stödja kommunernas EU-arbete och öka deras kapacitet att dra nytta av tillgängliga medel, såväl strukturfonder som sektorsprogram 2021–2027. I påverkansarbetet är det viktigt att gemensamt föra fram och agera utifrån storstadsregionens behov, inte minst i framtagandet av utlysningssplaner och arbetsprogram för de kommande åren. Viktigt är också att påvisa synergier mellan den regionala utvecklingsstrategin (RUS) samt EU:s fonder och program.

Övrigt

Kultur

Förbundsstyrelsen beslutade i december 2021 att ge GR ett samordningsuppdrag rörande kulturfrågor. Under 2024 fortsätter arbetet med detta uppdrag.

Detaljbudget 2024

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunalförbund ha en god ekonomisk hushållning samt ta fram mål och riktlinjer för hur detta ska uppnås. Göteborgsregionen (GR) bestämmer själv hur dessa ska formuleras, eftersom god ekonomisk hushållning inte är förtydligad i lagen. Lagrådsremissen skriver att det handlar om att:

”... på olika sätt skapa goda förutsättningar för att i ett mer långsiktigt perspektiv klara den kommunala verksamheten och ekonomin, även om det uppstår olika typer av störningar.”

Begreppet god ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner. Dels handlar det om att hushålla i tiden, dels om att hushålla över tiden. Detta betyder att ekonomin ska vägas mot verksamhetens behov på både kort och lång sikt.

Dessutom har begreppet god ekonomisk hushållning både ett verksamhetsperspektiv och ett finansiellt perspektiv. Verksamhetsperspektivet betyder att GR måste bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det måste finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter. Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar

GR:s riktlinjer för god ekonomisk hushållning

GR har tagit fram riktlinjer och mål som anger ambitionsnivån för den egna finansiella ställningen och utvecklingen.

GR:s verksamheter ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt så att de gör mesta möjliga nytta för medlemskommunerna.

Verksamheten och kostnaderna ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.

GR ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån förbundets reglementen, riktlinjer och beslut.

GR ska främja och följa upp att verksamheterna kontinuerligt utvecklar kvaliteten.

Tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.

GR ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd samt ha klara regler för hur risker ska hanteras.

Det ska finnas tydliga regler och riktlinjer för finansförvaltningen.

GR ska eftersträva en välskött ekonomi där all verksamhet bedrivs i en anda av god ekonomisk hushållning och enligt förbundsfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar.

Förbundsfullmäktiges beslut om budgeten är överordnat verksamheten. Vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för verksamhetens totala utrymme.

GR:s olika avdelningar ska se till att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till budgeten och den strategiska inriktningen.

Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelse är avdelningarna skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten mot en budget i balans.

Den totala sjukfrånvaron för GR:s medarbetare ska hållas på en fortsatt låg nivå.

Sjukfrånvaron ska maximalt ligga inom intervallet 3,5–4,5 procent på helåret.

GR:s finansiella mål

Enligt kommunallagen ska ekonomin vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna och det så kallade balanskravet är en miniminivå för det ekonomiska resultatet. Detta betyder att GR inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov.

GR:s övergripande finansiella mål för ekonomin är följande:

GR ska redovisa ett genomsnittligt positivt ekonomiskt resultat över en femårsperiod.

Intäkterna ska överstiga kostnaderna.

Det egna kapitalet ska inte understiga den årligt beräknade nivån.

Långsiktigt ska det egna kapitalet vara större än skulderna, inklusive pensionsskulden.

Soliditeten inklusive pensionsskulden ska vara positiv.

Den sammanlagda nettolåneskulden ska inte öka.

GR:s investeringar ska finansieras med egna medel.

Uppföljning och återkoppling

GR följer kontinuerligt upp om verksamheten lever upp till riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning. Under året tas följande rapporter fram:

- Två delårsrapporter. Dels för perioden januari till och med april, dels för perioden januari till och med augusti, inklusive helårsprognoser.
- Årsredovisning med resultat och bokslut.

Utöver detta tas lägesrapporter fram för varje månad. Dessa är enklare till sin natur och omfattar inte helårsprognoser. Dessutom ska medarbetare som har ett verksamhetsansvar kontinuerligt följa upp och rapportera förändrade förutsättningar och avvikelser från plan och budget. Om förutsättningarna förändras under året kan beslut om justeringar inom ramen för budgeten tas enligt delegering av verksamhetsansvaret.

GR är en lärande organisation. Omvärldsbevakning, analys, planering och återkoppling samt internkontroll är processer som berör alla inom organisationen. GR:s chefer ansvarar för att motivera och engagera medarbetare i dessa processer. Cheferna ska dessutom ta fram relevanta underlag till GR:s politiker som har ansvar för styrning och tillsyn.

För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppfylld ska minst hälften av de verksamhetsmässiga målen och samtliga av de finansiella vara uppfyllda för helåret. Likt tidigare år finns inga mål identifierade för GR-koncernen.

Detaljbudget

För att skapa stabilitet i verksamheten behöver GR ha ett positivt resultat. Budgeten är en ram som anger vilka resurser som finns för att skapa bästa möjliga verksamhet. För att uppnå en god ekonomistyrning behöver ekonomin vara integrerad med styrningen av verksamheten. Inom GR är ansvaret decentraliserat och budget-, personal- och verksamhetsansvar tätt sammanknutna. Chefer och medarbetare ges tillit att nå förväntade resultat, utifrån ett tydligt uppdrag och uttalade mål.

Resultatbudget

Resultatbudgeten är en sammanställning över de kostnader och intäkter GR räknar med under kommande verksamhetsår. Budgeten för år 2024 är i ekonomisk balans och GR:s budgeterade resultat uppgår till +1 000 tkr.

Tabell 1. Resultatbudget 2023–2024, tkr.

RESULTATBUDGET	2023	2024
Verksamhetens intäkter	433 136	440 201
varav årsavgifter avsedda för GR:s verksamhet	49 591	50 570
varav årsavgifter transfererade till andra regionala organisationer	27 282	27 223
Verksamhetens kostnader	-433 597	-441 666
Avskrivningar	-1 339	-3 735
Verksamhetens nettokostnader	-1 800	-5 200
Skatteintäkter/Generella statsbidrag och utjämnings	-	-
Verksamhetens resultat	-1 800	-5 200
Finansiella intäkter	1 000	6 200
Finansiella kostnader	-	-
Resultat efter finansiella poster	-800	1 000
Extraordinära poster	-	-
Årets resultat	-800	1 000

Balansbudget och nyckeltal

GR använder sig av nyckeltalen soliditet och likviditet för att säkerställa den finansiella ställningen på kort och lång sikt.

Soliditet definieras här som eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Soliditeten anger den finansiella ställningen på lång sikt, vilket betyder att den visar vilken beredskap GR har att möta oförutsedda händelser, till exempel framtida resultatförsämringar.

Likviditet definieras här som förhållandet mellan omsättningstillgångar (exklusive varulager) och kortfristiga skulder. Kassalikviditeten visar vilken beredskap som finns för att klara de löpande betalningarna.

Medlemskommunernas årsavgifter

Medlemskommunernas årsavgifter utgör cirka 18 procent av GR:s samlade intäkter 2024. Resterande del av intäkterna (82 procent) består av flera olika finansieringskällor, till exempel statliga myndigheter, EU/ESF, Västra Götalandsregionen samt medlemskommunerna genom olika samverkansavtal. GR:s verksamhet anpassas till erhållen finansiering.

Årsavgiften för 2024 baseras på befolkningens storlek per den 31 december 2022. Enligt SCB:s statistik uppgick då antalet invånare i Göteborgsregionen till 1 070 935, vilket är en ökning med 12 657 invånare jämfört med året innan.

GR sänkte årsavgiften inför år 2022 från 75,52 kronor per invånare till 72,64 kronor per invånare. Årsavgiften per invånare för år 2024 fastställdes på oförändrad nivå av förbundsfullmäktige på deras möte den 13 juni 2023. Befolkningsutvecklingen inom Göteborgsregionen visar på en ökning på 1,2 procent jämfört med föregående år.

Tabell 2. Balansbudget 2023–2024, tkr.

BALANSBUDGET	23-12-31	24-12-31
TILLGÅNGAR		
A. Anläggningstillgångar	37 590	35 626
I. Immateriella anläggningstillgångar	18 661	16 585
II. Materiella anläggningstillgångar	200	311
III: Finansiella anläggningstillgångar	18 730	18 730
B. Bidrag till infrastruktur	-	-
C. Omsättningstillgångar	245 250	364 538
I. Förråd m.m.	40 000	39 538
II. Fordringar	35 250	51 000
III. Kortfristiga placeringar	-	-
IV. Kassa & Bank	170 000	274 000
S:A TILLGÅNGAR	282 840	400 164
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		
A. Eget kapital	47 600	57 320
I. Årets resultat	-800	1 000
II. Resultatutjämningsreserv	-	-
III. Övrigt eget kapital	48 400	56 320
B. Avsättningar	-	-
C. Skulder	235 240	342 844
I. Långfristiga skulder	-	-
II. Kortfristiga skulder	235 240	342 844
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER	282 840	400 164
Soliditet	16,8%	14,3%
Likviditet (kassalikviditet)	104,3%	106,3%

Tabell 3. Årsavgiftens fördelning per kommun 2023–2024, tkr.

KOMMUN	2023	2024
Ale	2 335	2 353
Alingsås	3 040	3 065
Göteborg	42 680	43 355
Härryda	2 833	2 888
Kungsbacka	6 196	6 233
Kungälv	3 506	3 564
Lerum	3 153	3 162
Lilla Edet	1 054	1 048
Mölnadal	5 081	5 093
Partille	2 871	2 895
Stenungsund	2 002	2 025
Tjörn	1 185	1 182
Öckerö	937	930
Summa	76 873	77 793

Organisationer som GR transfererar medel till

Av den totala årsavgiften till GR, som 2024 uppgår till 77 793 tkr, beräknas 35 procent (eller 25,42 kronor per kommuninvånare) att transfereras vidare till andra regionala organisationer.

Business Region Göteborg (BRG) är ett aktiebolag som är helägt av Göteborgs Stad. Uppdraget är att bidra till hög sysselsättning, investeringar och ett diversifierat näringsliv i Göteborgsregionens medlemskommuner. BRG och GR har sedan länge haft ett nära samarbete kring näringslivsutveckling och som regleras i ett samverkansavtal.

Göteborg & Co är ett av Göteborgs Stad helägt aktiebolag. Göteborg & Co ska vara en, i internationell jämförelse, ledande samverkansplattform för destinationsutveckling. Samarbetet mellan Göteborg & Co och GR regleras i ett samverkansavtal som senast uppdaterades 2019.

Centre for Sustainable Urban Futures är ett internationellt forsknings- och kunskapscentrum och som arbetar med hållbar stadsutveckling. Alla projekt som genomförs drivs tillsammans av praktiker och forskare. GR är en av åtta partnerorganisationer.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom) är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. VästKoms uppdrag är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå.

Västkuststiftelsen är en stiftelse vars huvudmän är Västra Götalandsregionen, Region Halland och GR. Uppdraget är att bevara och vårda den västsvenska naturen och stimulera friluftslivet.

Tabell 4. Transfereringar 2023–2024, tkr.

ORGANISATION	2023	2024
BRG	20 000	20 000
Göteborg & Co	1 100	1 100
Urban Futures	400	400
Västkom	1 975	1 975
Västkuststiftelsen	4 108	3 807
Totalt	27 583	27 282

Gothenburgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

**GÖTEBORGS
REGIONEN**

www.goteborgsregionen.se